

НАПРЯМИ СТРУКТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ

Шубалий О.М., доктор економічних наук, професор,
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9131-1896>

Війна в Україні стала каталізатором глибоких економічних змін, особливо в регіонах, що межують з країнами-членами ЄС. Польсько-українське прикордоння, як один із ключових транзитних та економічних коридорів, зазнає значного впливу цих процесів, а також має значні додаткові можливості підвищення його ролі у економіці як України, так і Польщі. Але для отримання додаткових ефектів для обох країн важливо провести структурну трансформацію економіки регіонів польсько-українського прикордоння. Це передбачає як максимальне використання внутрішнього природно-ресурсного, економічного та людського капіталу, так і залучення додаткових зовнішніх ресурсів.

В попередні роки робилися спроби як інституціонального, так і наукового обґрунтування транскордонної стратегії розвитку польсько-українського прикордоння [1-3]. Але війна в Україні суттєво вплинула на практично усі сфери життєдіяльності регіонів польсько-українського прикордоння. Зокрема, війна суттєво змінила традиційні торговельні шляхи та логістичні потоки. Переорієнтація на європейський ринок та зміцнення економічних зв'язків з Польщею створюють нові можливості для розвитку прикордонних регіонів. Водночас, це вимагає адаптації місцевого бізнесу до нових умов конкуренції та вимог європейського законодавства.

Негативним наслідком війни стала також значна міграція населення як всередині країни, так і за кордон. Частина мігрантів, ймовірно, залишиться в прикордонних регіонах, що може створити додаткове навантаження на соціальну інфраструктуру та ринок праці. Водночас, кваліфіковані мігранти можуть стати цінним ресурсом для розвитку інноваційних галузей економіки.

Також слід врахувати, що надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС відкриває нові перспективи для розвитку прикордонних регіонів. Участь у європейських програмах фінансування, доступ до єдиного ринку та гармонізація законодавства створюють сприятливі умови для залучення інвестицій та модернізації економіки.

Війна виявила залежність української економіки від окремих галузей та ринків. Структурна трансформація передбачає

диверсифікацію економіки прикордонних регіонів, розвиток нових перспективних напрямів, таких як ІТ-технології, відновлювана енергетика, органічне сільське господарство та туризм.

Ефективне вирішення питань структурної трансформації можливе лише за умови активного транскордонного співробітництва між Україною та Польщею. Обмін досвідом, реалізація спільних проєктів, створення спільних підприємств та розвиток міжрегіональної інфраструктури сприятимуть збалансованому та сталому розвитку прикордонних регіонів.

Питання структурної трансформації економіки регіонів польсько-українського прикордоння тісно пов'язані з безпекою цих територій. Стабільна та розвинена економіка є важливим фактором внутрішньої та зовнішньої безпеки. Економічне зростання, створення нових робочих місць, підвищення рівня життя населення сприяють соціальній стабільності та зменшують ризик виникнення соціальної напруги та конфліктів. Війна в Україні показала, що безпека є критично важливим фактором для економічного розвитку. Інвестиції та економічне зростання можливі лише в умовах безпеки та стабільності. Тому питання безпеки мають бути враховані при розробці стратегій структурної трансформації економіки регіонів.

Ефективне вирішення питань безпеки потребує активного транскордонного співробітництва між Україною та Польщею. Спільні проєкти у сфері боротьби зі злочинністю, охорони кордону, цивільного захисту сприятимуть зміцненню безпеки в прикордонних регіонах та створюватимуть сприятливі умови для економічного розвитку.

Тому питання безпеки мають бути інтегровані в стратегії структурної трансформації економіки регіонів польсько-українського прикордоння. Тільки комплексний підхід, який враховує економічні, соціальні, гуманітарні та військові аспекти безпеки, може забезпечити сталий розвиток цих регіонів та зміцнення безпеки України та її сусідів.

Важливо, щоб процеси структурної трансформації економіки цих регіонів дозволили розвинути ті види економічної діяльності, які, з одного боку, відповідають сучасним тенденціям розвитку економіки ЄС в напрямку Європейського зеленого курсу, стратегій цифрової та інтелектуальної трансформації, а з іншого – були спрямовані на прискорення повоєнної відбудови України, а також створення нових центрів економічного зростання для зменшення залежності від зовнішнього фінансування.

Отже, регіони польсько-українського прикордоння мають значний потенціал для розвитку транскордонного співробітництва у різних сферах, таких як переробна промисловість, енергетика, торгівля, цифрові технології, туризм, культура, освіта тощо. Структурна трансформація буде сприяти реалізації цього потенціалу та зміцненню міжрегіональних зв'язків з максимальною користю для обох країн.

З огляду на вищезазначене, вирішення питань структурної трансформації економіки регіонів польсько-українського прикордоння є не тільки актуальним, але й стратегічно важливим завданням для забезпечення сталого розвитку України в умовах війни та повосного відновлення. Успішна реалізація цього завдання потребує комплексного підходу, залучення наукового потенціалу, додаткових фінансових ресурсів бізнесу, ефективних рішень від органів влади та розуміння громадянського суспільства.

Дослідження проведено в рамках проекту EURIZON ID 829 «Structural transformation of the economy of the Polish-Ukrainian borderlands as a response to common challenges of security, green, digital and intellectual transition».

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation programme under Grant Agreement no. 871072.

Література:

1. Strategia Współpracy Transgranicznej Województwa Lubelskiego, Obwodu Lwowskiego, Obwodu Wołyńskiego i Obwodu Brzeskiego na lata 2014 – 2020. (2014) Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Lublin.

2. Miszczuk (red.), Wyzwania rozwojowe pogranicza polsko-ukraińskiego, Norbertinum, Lublin 2017, ss. 288.

3. Jakubowski A., Miszczuk A., Informacja statystyczna jako czynnik rozwoju pogranicza polsko-ukraińskiego [w:] A. Miszczuk (red.), Wyzwania rozwojowe pogranicza polsko-ukraińskiego, Norbertinum, Lublin 2017, s. 237-258.

ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ПРИКЛАДІ ПП «НАДЬ»

Шумік В.В., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Аграрний сектор України відіграє важливу роль у формуванні національної економіки, забезпечуючи продовольчу безпеку, створюючи робочі місця та роблячи суттєвий внесок у валовий

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., професор